

Етичен кодекс на училищната общност

Сливен, 2025 г.

ГЛАВА ПЪРВА ОБХВАТ НА КОДЕКСА

Чл.1 Настоящият кодекс определя етичните правила за поведение между:

- учителите, служителите и работниците в Основно училище „Елисавета Багряна”- Сливен;
- учители, служители, работници и ученици;
- учителски колектив;
- учители, служители, работници и родители;

ГЛАВА ВТОРА ЦЕЛИ НА КОДЕКСА

Чл.2 Настоящият кодекс има за цел да формира организационна култура, спомагаща за утвърждаване на доброто име на Основно училище „Елисавета Багряна”- Сливен, както и да стимулира саморегулацията на етичните норми в отношенията между учители, служители и работници на училището и неговите партньори.

Чл.3 (1) Дейността на учителите, служителите и работниците от Основно училище „Елисавета Багряна” се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, прозрачност, отговорност и отчетност.

(2) Всеки учител, служител и работник е длъжен да изпълнява служебните си задължения, като:

- спазва действащото в Република България законодателство;
- осъществява действия, предлага и взема решения, водещи до елиминиране на произвола и до укрепване на доверието към образователната институция;
- се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки, зачитайки правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация;
- следва поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, както при изпълнение на служебните си задължения, така и в своя обществен и личен живот;
- изпълнява възложените му функции и осъществява дейността си компетентно, обективно и добросъвестно като се стреми непрекъснато да подобрява работата си и да защитава интересите на училището.

ГЛАВА ТРЕТА ЦЕННОСТИ, ПРИНЦИПИ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

Чл.4 Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности:

- Детството е изключително важен период от живота на човека;
- Семейството е най- естествената среда за развитието на детето;
- Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност;
- На всяко дете е гарантирано правото на :
 - свобода на изразяване на мнение;
 - свобода на мисълта, съвестта и религия;
 - формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно;
- Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие;
- Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие;

- Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал;
- Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето;
- Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация;
- Децата с изявиени дарби се ползват от мерките за специална закрила;
- Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Чл.5 Основните принципи са:

- **Професионална компетентност** – учителят, служителят и работникът притежава знанията, уменията и квалификацията за заеманата длъжност;
- **Ефективност** – учителят, служителят и работникът постига максимални резултати от труда при минимално физическо и психическо усилие и разход на ресурси;
- **Отговорност и изпълнителност** – учителят, служителят и работникът има развито чувство на дълг при изпълнение на трудовите си задължения, предоставя точна и обективна информация във връзка с образователните услуги, които извършват и образователните продукти, които използва;
- **Доверие** - учителят и служителят работи за изграждане на доверие между училището и неговите партньори;
- **Уважение** - защита достойнството на всяко семейство /човек/, неговата култура, обичаи, език и убеждения;
- **Услужливост** – учителят, служителят и работникът е услужлив към търсещите информация, услуги или съдействие;
- **Вежливост** – учителят,служителят и работникът има устойчиво и любезно поведение. Всяко лице участва във взаимодействието с добър тон, съблюдавайки правилата за взаимно уважение и учтивост, без проява на агресивност- заплахи, провокации, раздори и интриги;
- **Честност** – учителят, служителят и работникът коректно представя своята гледна точка;
- **Лоялност** – учителят, служителят и работникът се отнася почтено и уважително към училището, към работещите в него, към учениците;
- **Пример** - насърчава спазването на правилата и закона, като дава личен пример за това с поведението си;
- **Конфликт на интереси**- предотвратява процедури, които биха предизвикали конфликт на интереси;
- **Сътрудничество**- при изпълнение на своите професионални задължения търси подкрепата на семейството и обществеността;
- **Подходящ външен вид**- учителят, служителят и работникът се стреми да изглежда по начин, съответстващ на средата, в която работи;

Чл.6 Основно училище „Елисавета Багряна” се стреми към постигане на:

- Ползност за обществото;
- Максимални резултати в учебно- възпитателната работа;
- Обществено признание - създаване на привлекателна визия на учебното заведение;
- Колегиални отношения - изграждане на взаимно приемливи отношения между всички членове на организацията;

Чл.7 Всеки учител и служител е длъжен да познава и спазва:

- Специфичните за образователната система нормативни документи;
- Закона за защита на класифицираната информация;
- Закона за закрила от дискриминация;
- Етичния кодекс на работещите с деца;
- Вътрешноучилищните документи - правилници, инструкции, инструктажи и др.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С УЧЕНИЦИ, КОЛЕГИ, РОДИТЕЛИ И ГРАЖДАНИ

Чл.8 Учителят, служителят и работникът предоставят качествени услуги, достъпни за всички, като изпълняват задълженията си безпристрастно и без предубеждения, създавайки условия на равнопоставеност на разглежданите случаи и засегнатите лица.

Чл.9 Учителят, служителят и работникът участват активно в процеса на подобряване качеството на предлаганите услуги, като се отнасят внимателно и открито, с необходимото уважение и отзивчивост към всеки един от тях и техните искания. Те са длъжни да имат поведение, което не провокира конфликтни ситуации, а при възникването им, да се стремят към безболезнено разрешаване като контролират емоциите и реакциите си, независимо от обстоятелствата и държанието на външните лица.

Чл.10 Учителят, служителят и работникът зачитат правата на всички ученици, колеги, родители и граждани, независимо от тяхната политическа, идеологическа, расова, религиозна и етническа принадлежност, като се въздържа от дискриминационни действия и показва добро възпитание, уважение и внимателно отношение към всички.

Чл.11 Учителят, служителят и работникът, са длъжни да изпълняват своите задължения законосъобразно, своевременно и точно, добросъвестно и безпристрастно. Те са длъжни да предоставят необходимата информация при спазване на действащото законодателство.

Чл.12 Учителят, служителят и работникът са длъжни да опазват данните и личната информация, станали им известни при или по повод изпълнението на служебните им задължения.

Чл.13 Учителят, служителят и работникът отговарят на поставените им въпроси и изпълняват поставените им задачи, съгласно длъжностната си характеристика, като при необходимост пренасочват проблема към съответното компетентно лице.

Чл.14 (1) В своите колегиални взаимоотношения учителите, служителите и работниците се ръководят от принципите на лоялност, взаимно уважение, сътрудничество и йерархична подчиненост.

(2) Учителят, служителят и работникът нямат право да уронват доброто име или да поставят под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия.

(3) Недопустимо е отправянето на обиди между учители, служители и работници, както и дискриминационни прояви в отношенията помежду им.

Чл.15 Учителят, служителят или работникът е длъжен да помага на колегите си за изпълнение на техните служебни задължения в рамките на своята компетентност и функции.

Чл.16 При възникване на спорове между колеги, същите следва да се решават в рамките на добрия тон като е недопустимо това да става в присъствието на външни лица.

Чл.17 В отношенията си с колегите, всеки един учител, служител или работник е длъжен да проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

Чл.18 Със своето лично поведение и чувство за отговорност учителят, служителят и работникът трябва да дава пример на останалите си колеги, а ръководството и директорът на своите подчинени.

Чл.19 Учителят, служителят или работникът се отнасят с учениците, техните родители и гражданите с нужното уважение, като не накърняват достойнството им, не създават конфликти, не нарушават правата им и не ги дискриминират.

ГЛАВА ПЕТА

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.20 Ръководството на ОУ „Елисавета Багряна”, учителите и служителите проявяват висок професионализъм, безпристрастност и активност при провеждането на държавната политиката на Министерството на образованието и науката /МОН/.

Чл.21 При изпълнение на своите задължения се придържат към лоялно поведение и почтеност в действията си като създават увереност у ръководителя, чиято дейност подпомагат.

Чл.22 Учителят, служителят и работникът изпълнява задълженията и функциите, вменени му с длъжностната характеристика и стриктно изпълнява актовете и заповедите на горестоящите органи.

Чл.23 Учителят, служителят и работникът изпълнява законосъобразните нареждания на директора.

Чл.24 Учителят, служителят и работникът споделя открито и честно с директора проблемите, с които се сблъсква в своята работа, както и своите идеи и предложения за тяхното решаване.

Чл.25 Учителят, служителят и работникът следва да противодействат на корупционни прояви и на други неморални такива, които биха уронили престижа и доброто име на училищната институция.

Чл.26 (1) Учителите, служителите и работниците на училището опазват повереното им имущество и не допускат използването му за лични цели.

(2) Всеки един от учителите, служителите и работниците, може да ползва имуществото, документите и информацията на училището само за осъществяване на служебните си задължения.

Чл.27 При изпълнение на професионалните си задължения учителят търси подкрепата на родителите, Обществения съвет, Училищното настоятелство, Отдел "Закрила на детето", Дирекция "Социално подпомагане", Детска педагогическа стая.

Чл.28 Учителите сътрудничат с неправителствени организации и представители на обществеността, като запазват професионална независимост.

Чл.29 Задължение на учителя е да бъде добронамерен, да проявява безпристрастност, индивидуален подход и уважение към учениците и да създава условия на градивна конкуренция между учениците.

Чл.30 Задължение на учителя е да въвежда модерните форми на обучение, да преподава новите тенденции на съвременното знание и да повишава своята квалификация.

Чл.31 Всички задължения на учителя са свързани с основното му право да изисква подобаващо уважение и признание за своя труд.

ГЛАВА ШЕСТА

ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ И СЛУЖИТЕЛИТЕ

Чл.32 (1) Учителят, служителят и работникът са длъжни да спазват поведение, съобразено със законите, с общоприетите морални норми и общочовешки ценности, както и да не уронват престижа на гимназията и да пазят авторитета на институцията, която представлява.

(2) Учителят, служителят и работникът изпълняват добросъвестно трудовите си задължения при спазване на дадените им указания от висшестоящите органи.

(3) Учителят, служителят и работникът не трябва да употребява алкохол или упойващи вещества, които могат да повлияят при изпълнение на задълженията му.

Чл.33 Учителят, служителят и работникът се стремят да не предизвикват с поведението си конфликтни ситуации, а при възникването на такива се стремят да ги преустановят или разрешат като контролират емоциите и действията си и не допускат участие в скандали и прояви, несъвместими с добрите нрави.

Чл.34 (1) Учителят, служителят и работникът се стремят да декларират точно и навреме данните за определяне на данъчните им задължения и да погасяват своевременно финансовите си задължения, така че да не уронват престижа на образователната институция.

(2) Учителят, служителят или работникът трябва да бъдат честни и точни по отношение на всякакви финансови въпроси, имащи отношение към професионалните взаимоотношения.

Чл.35 Учителят, служителят и работникът не могат да извършват дейности, забранени от закона, както и да получават приходи от забранени със закон дейности.

Чл.36 (1) Учителят, служителят и работникът придобиват и управляват личната си собственост по начин, който не поражда никакво съмнение за възползване от служебното си положение.

(2) От учителя, служителя и работника се очаква да избягва сблъсъка между служебните си задължения и личните си интереси.

Чл.37 (1) Учителят, служителят и работникът се стремят да повишават своя професионализъм и квалификация, чрез придобиване на нови знания и умения, свързани с длъжността и се стараят да развиват собствения си потенциал и да постигат увеличаване ефективността и качеството на работата.

(2) Всеки един от учителите, служителите и работниците следва да извършва дейността си компетентно, добросъвестно и отговорно, като се стреми към непрекъснато усъвършенстване и повишаване на своята компетентност.

ГЛАВА СЕДМА

ГЛАВА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.38 Когато на учителя, служителя и работника е възложена задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт на интереси, те са длъжни своевременно да информират директора.

Чл.39 Учителят, служителят и работникът не трябва да използват своето служебно положение за осъществяване на свои лични или семейни интереси.

Чл.40 Учител, служител или работник напуснал училището няма право да се възползва, да злоупотребява или да изнася информация, която му е станала известна поради или във връзка с длъжността, която е заемал.

ГЛАВА ОСМА

ОТНОШЕНИЕ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ

Чл.41 Учителят и педагогическият персонал защитават правата на колеги и ученици.

Чл.42 Учителят не уронва достойнството на обкръжаващите го.

Чл.43 Учителят запазва училищна тайна и конфиденциалност на служебна информация, свързана с учениците.

Чл.44 Учителят не изнася информация, която би повлияла негативно върху доброто име на училището.

Чл.45 Учителят зачита вярванията и начина на живот на представителите на другите вероизповедания.

Чл.46 Учителят не допуска дискриминация, основана на пол, раса, език, религия, убеждения, мнения, национален или социален произход.

ГЛАВА ДЕВЕТА

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧИТЕЛИ

Чл.47 Директорът в качеството си на ръководител зачита достойнството и правата на подчинените си и е отговорен за заповедите, които издава, за тяхното изпълнение и последствията от тях.

Чл.48 Директорът е пример за професионално, безпристрастно и ефективно изпълнение на служебните задължения.

Чл.49 Директорът проявява отговорност към подчинените си, подпомага професионалното им развитие, насърчава ги, предприема при нужда корективни мерки.

Чл.50 Учителят изпълнява коректно и добросъвестно заповеди и задължения, съответстващи на закона.

Чл.51 Учителят не извършва незаконни действия при никакви обстоятелства.

Чл.52 Между учителите не се допускат никакви форми на дискриминация.

Чл.53 Учителят не прави изказвания и не отправя призови към колегите си за участие в мероприятия, нарушаващи обществения ред.

Чл.54 Служебната информация не може да бъде използвана за користна цел и не може да се разгласява пред трети лица, освен по предвидения от закона ред.

ГЛАВА ДЕСЕТА ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 55 Ученикът е длъжен:

- по време на учебните часове да е в клас;
- да не решава конфликтите в училище с агресия;
- да спазва правилника за дейността на училището;
- да иска съвети от учители и родители, когато се налага;
- да уважава различните мнения;
- да оказва помощ на нуждаещите се;
- да изисква информация по всички интересувачи го въпроси.

Чл. 56 Да не накърнява с поведението си авторитета и достойнството на съучениците си, да не налага психическо и физическо насилие.

Чл. 57 Да не разпространява записи, снимки или други материали в социалната мрежа, компрометиращи авторитета на училището и училищната общност.

Чл. 58 Основна грижа на ученика е личното му развитие и успех, който се гарантира от благоприятния климат на сигурност в училище. Затова ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения със съучениците си.

Чл. 59 Право на ученика е да бъде зачитано мнението му и да бъде уважавано достойнството му.

Чл. 60 Право на ученика е и да участва в ученически общности и групи по интереси.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С РОДИТЕЛИТЕ

Чл. 61 Родителите помагат за утвърждаване на авторитета на училището.

Чл. 62 Основни задължения на родителя /настойника/ са:

- да проявява постоянни грижи за доброто образование и възпитание на своето дете;
- да следи и насърчава неговите успехи;
- да го съветва и да осигурява всички възможности за творческото му развитие;
- да съдейства за самостоятелното критично мислене на детето;
- да се съобразява с индивидуалните потребности и желания на детето;
- да не разпространява записи, снимки или други материали в социалната мрежа, компрометиращи авторитета на училището и училищната общност.

Чл. 63 Семейството трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения.

Чл. 64 Задължение на родителя /настойника/ е да се интересува от мнението на учителите и да се съобразява с нето.

Чл. 65 Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие, като защита личността на детето и спазва основните му права.

Чл. 66 Родителят възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.

Чл.67 Родителят трябва да се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.

Чл.68 Родителят подготвя детето за живота и има една основна морална задача - да създава ценности и да ги предава на следващите поколения.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.69 Всички констатирани нарушения в настоящия кодекс се разглеждат от комисията по етика към ОУ „Елисавета Багряна”, гр. Сливен.

Чл.70 Комисията по етика е съставена от представител на:

- работодателя;
- педагогическия персонал;
- непедагогическия персонал;

Чл.71 Комисията по етика се избира на педагогически съвет. Съставът и начина на работа на комисията, се определят подробно с Вътрешните правила за спазване на етичния кодекс.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.72 При първоначално постъпване на работа всеки един учител, служител и работник е длъжен да се запознае срещу подпис с разпоредбите на настоящия кодекс.

Чл.73 При осъществяване на действия, несъвместими с етичните норми на поведение, учителят, служителят или работникът, който ги е извършил или допуснал, следва сам да се оттегли от заеманата длъжност.

Чл.74 При неспазване на нормите на поведение, съдържащи се в етичния кодекс, всеки учител, или служител носи дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда.

Чл.75 Настоящият етичен кодекс влиза в сила от датата на утвърждаването му от директора на училището.